

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 31. maja 2015

Povzetek

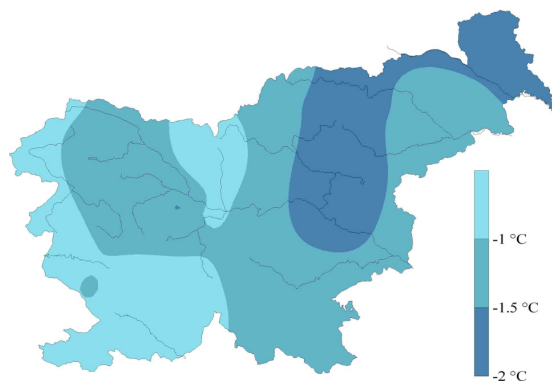
Padavine v zadnji dekadi maja so bile izjemno dobrodošle, saj so se kmetijska tla po več kot enomesečnem vodnem primanjkljaju spet napolnila z vodo, še posebno v vzhodnem delu Slovenije. V jugozahodnem delu Slovenije pa je voda v tleh ostala rastlinam lahko dostopna le nekaj dni, v zadnjih dneh maja je bilo za nemoteno preskrbo sadnemu drevju in zelenjadnicam potrebno vodo spet dodajati z namakanjem.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Za nami je hladna majska dekada. Temperature zraka so v večjem delu dekade vztrajale pod povprečjem. Dekadna odstopanja povprečne temperature zraka so bile od $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$, v delu vzhodne Slovenije, do $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$ na zahodu. Najnižje dnevne temperature zraka so se spuščale do med 4 in $8\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Ratečah pa so izmerili celo $-0,6\text{ }^{\circ}\text{C}$. Najvišje so se šele ob koncu meseca povzpele do $25\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Osrednji Sloveniji in na Dolenjskem do $27\text{ }^{\circ}\text{C}$. Deževalo je predvsem v prvi polovici dekade, marsikje v vzhodni polovici države ter na severozahodu so vrednosti dekadnih padavin presegle 100 mm . V Celju in Novem mestu je v enem dnevu padlo več kot 50 oziroma 60 mm dežja, kar je močno popravilo vodno bilanco na daljši časovni skali. Dežja je bilo, z izjemo Vipavske doline in Krasa, povsod več kot običajno, delež padavin se je povečeval od zahoda proti vzhodu, kjer so padavine presegle povprečje tudi za dvakrat. Na Obali je padlo okrog 30 mm dežja, do okrog 70 mm so ga izmerili drugod na zahodu, Gorenjskem in Osrednji Sloveniji. V maju je bila najbolj osončena druga dekada, najmanj sonca pa je bilo prav v zadnji dekadi, z izjemo Primorske ter Osrednje Slovenije. Trajanje sončnega obsevanja je bilo krajše kot običajno povsod po državi. Na vzhodu so bili deležni le do 60% povprečnega obsevanja, delež pa se je povečeval proti zahodu, na skrajnem jugozahodu so bile vrednosti za do petino nižje od povprečnih.

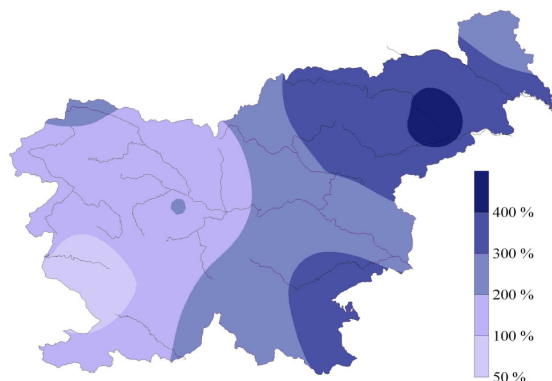
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T , $^{\circ}\text{C}$) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	T_{povp}	T_{max}	T_{min}
Bilje	16,3	25,1	6,3
Portorož let.	16,8	25,1	7,9
Ljubljana	15,2	26,7	8,2
Novo mesto	14,6	26,7	6,3
Celje	14,0	26,0	5,1
Maribor let.	14,3	25,4	5,9
Murska Sobota	14,4	25,2	5,4
Rateče	10,9	22,1	$-0,6$
Slovenj Gradec	12,7	23,9	4,6

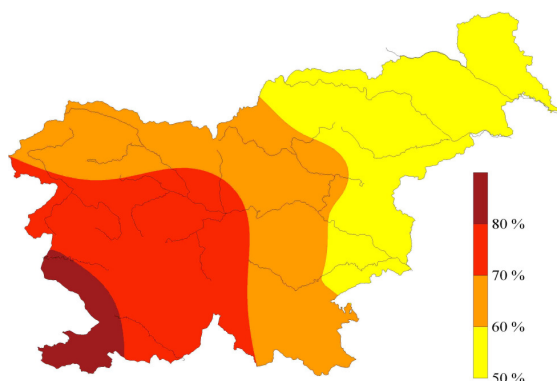
Dekadne vsote padavin (RR , v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	45,7	5	6
Portorož let.	29,4	7	4
Ljubljana	59,8	6	5
Novo mesto	114,2	5	6
Celje	102,8	3	8
Maribor let.	100,0	4	7
Murska Sobota	84,9	5	6
Rateče	111,1	4	7
Slovenj Gradec	115,8	3	8

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	75,1	13,9
Portorož let.	82,7	14,1
Ljubljana	63,5	13,9
Novo mesto	50,9	12,5
Celje	48,9	13,4
Maribor let.	53,5	13,0
Murska Sobota	46,2	12,1
Rateče	46,0	12,1
Slovenj Gradec	45,6	13,4

TEMPERATURA TAL

Povprečne temperature tal v setveni globini so bile najvišje na Primorskem, med 19 in 20 °C, v Osrednji in jugovzhodni Sloveniji med 17 in 18 °C, na severovzhodu malo nad 16 °C, v hribovitih predelih za stopinjo nižje. V toplih dneh ob koncu maja, ko so se temperature zraka povzpele nad 25 °C so se tudi tla segrela nad 25 °C, na Primorskem do skoraj 30 °C. Hladen in deževen začetek dekadne pa je vplival, da so povprečne temperature tal v zadnji majski dekadi ostale za 2 do 4 °C pod dolgoletnim povprečjem.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

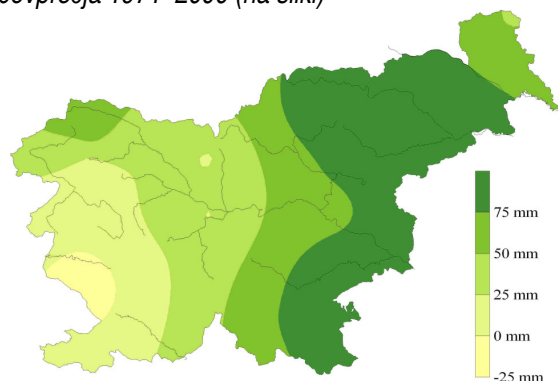
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	19,6	-3,3	14,2	28,6	19,6	-3,1	14,4	26,0
Portorož let.	19,9	-1,6	13,8	28,4	19,8	-1,6	14,8	24,6
Ljubljana	17,3	-2,8	12,0	26,0	17,4	-2,3	13,2	22,6
Novo mesto	17,3	-2,3	12,6	26,3	17,0	-2,3	12,7	22,6
Celje	16,8	-3,0	12,7	23,8	16,7	-2,7	13,2	21,0
Maribor let.	16,2	-3,4	10,7	25,6	16,0	-3,2	11,4	21,8
Murska Sobota	16,7	-2,9	11,8	27,0	16,7	-2,9	12,0	24,8
Slovenj Gradec	14,8	-4,0	10,7	18,1	14,8	-3,8	10,9	17,5

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Obilica dežja je, z izjemo Obale, doprinesla k pozitivni dekadni vodni bilanci povsod po državi. Vrednosti so se gibale od dobrih 5 mm v Vipavski dolini, več kot 20 mm v osrednjem delu države ter Gorenjskem, okrog 50 mm v Prekmurju ter od 60 do 80 mm na Štajerskem, Dolenjskem ter na skrajnem severozahodu države. Kumulativna vegetacijska vodna bilanca, z izjemo Dolenjske večinoma še vztraja v negativnih vrednostih, najnižja je na Obali, -166 mm.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

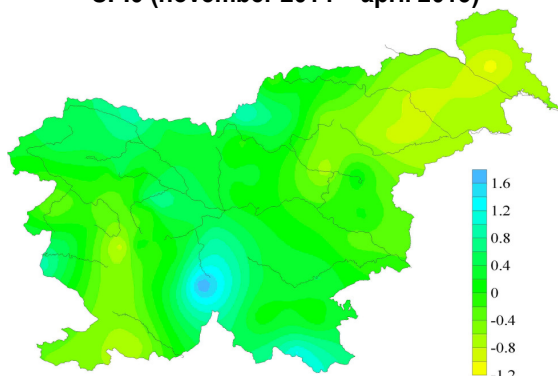
Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ > 5 mm
Bilje	5,5	40,2	0
Portorož let.	-15,6	45,0	1
Ljubljana	24,1	35,7	1
Novo mesto	83,2	31,0	0
Celje	71,1	31,7	0
Maribor let.	67,1	32,9	1
Murska Sobota	52,3	32,6	0
Rateče	90,8	19,4	0
Slovenj Gradec	85,9	29,9	1

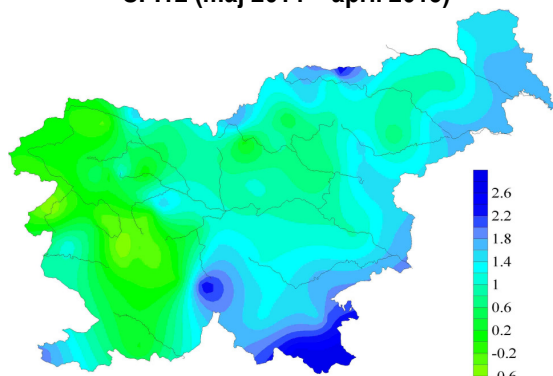
IZGLEDI ZA SUŠO

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

SPI6 (november 2014 – april 2015)

SPI12 (maj 2014 – april 2015)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %

STANJE RASTLIN

Ob padavinah v prvi polovici zadnje dekade maja, se je v zahodni Sloveniji založenost tal z vodo izboljšala tako, da je vodni stres pri rastlinah za nekaj dni popustil. V drugi polovici dekade pa je bilo potrebno breskvam, češnjam, hruškam ter zelenjadnicam vodo ponovno dodajati z namakanjem. Tudi na drugem koncu Slovenije, v vzhodni, jugovzhodni in severovzhodni Sloveniji, se je vodna zaloga, kjer je bila pred dežjem najbolj izčrpana, močno popravila. Namakanja zelenjadnic in drugih kmetijskih rastlin s plitvimi koreninami vse do konca dekade niso bila potrebna. Ob ponovnem suhem vremenu so se tla po površini ponekod močno zaskorjila, še posebno v Osrednji in zahodni Sloveniji, kjer so bili presežki vodne bilance precej manjši kot v vzhodni polovici države. Ozimni ječmen razvija mlečno zrelost, pšenica klasi, koruzni posevki pa so dosegli višino do okoli 10 cm. V drugi polovici dekade, ko so visoke temperature zraka ponovno pospešile izhlapevanje do 5 mm vode dnevno, so bile razmere ugodne za košnjo trave in sušenje za seno.

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 4. 6. 2015

SLOVENIJA	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja	Ponedeljek
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihte					
Pojavi	plohe				
Tmax [°C]	30	29	30	31	31
Tmin [°C]	17	16	15	16	15
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	7 .. 18	7 .. 18	0	7 .. 18	7 .. 18

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/>
pod povezavami *Vreme podrobneje /Modelska napoved/Verjetnostna napoved - 10 dni*